

Bérmesternek levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egyre évre . . . 7 k. 50 sz.
Félévre . . . 4 k. 50 sz.
Negyedévre . . . 3 k. 50 sz.
Külföldre egyre évre 20 frank.

Egyre szét és 10 k. a kapható
a kishatalnok és a Gross Gyász
tulajdonosoknál.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

As E. M. K. E. brassómezei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek
hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint háromszor: Kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda

Brassó, Kolozsvár-utca 28. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztést feloldó:

F E R Y L M O S.
Kiadástól vissza nem kassok.

A lap kiadó-hivatala:

Brassó, Kolozsvár-utca 28. sz. a.
Ide küldendő az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Hirdetések felvétele a kiadó-hivatalban

Hirdetések díja:

4 hasabon egymond-sor vagy
annak helye 6 k. Nagyonb és
bővebb hirdetéseknek külön
számlát kell készíteni. Minden egy hirdeté-
mény után meg költöz 30 k.
Helyben, kassában.
Nyitási költsége egyre 10 k.
Hirdetők és Nyitási díjat
előre fizetendő.

Roll Gyula.

Brassóvármegyének, e városnak s a
társadalomnak, legerősebb munkása, leg-
határozottabb szorgalmi embere Roll Gyula
alapsa, tegnap korra hajnalban hirtelen
meghalt.

Nemcsak hírlapírói költettség ártja
közünkbe a tollat, midőn elvesztést föl-
említjük.

A ki csaknem félreztetendők mil-
iókat a földet lenyelendő, a ki ma-
gán egy egy emberéletet tölt el po-
ligártársának ügyi töprengve, dolgozva —
azt az embert elvesztini mindig csapás a
társadalomra s annak polgáira — Roll
Gyula pedig sokat dolgozott.

A magyar szociálisták által idők-
re alkalmas szaktörténeti, nemzeti-
szociálisták pedig többet úgy, hogy ha-
zafisiga mindig kifogásoltak volt.

Roll Gyula mintaképe marad azoknak,
kik a hazá legbelesetesebb szolgálataiban
polgártársak javának előmozdításában sa-
jón megerőltetése érdekében is tisztán párt-
fogolással.

Mint ideálós szellemű és nevelő-
tűt is egészen Erdélyben nyert ember, ki-
tündött ismert ezen hাজারы viszonyait s
tapintata, pártatlanság őszintesége mag-
nyat nyert ezen a nemzetiség mozgalmá-
sai gyákrán támogatást véden, — a mint
— hogy fényes tanácsadó által annak a
nagy közösség mint éven, midőn hosszú
szolgálatát megköszönve, minden nemze-
tiségi ányvalat a közelit bajnokait teljesen
üdvözölve.

A munkátó hirtet el a halál! Ha
másként nem pilent az életben — legyen
álma csodás el a néma színt.

Nyugodt helyén, csendesen! —

A brassói magyar lap ügyéhez.

Jogom van a távolból is érdeklődni
a brassói magyaroknak s külföldes lap-
jainak ügyei iránt.

Valamikor közvetlenül is érkeleve
voltam, de nagyon. Most nem ismerem ott
a szinkalát több mechanizmus részleteit.
De azokhoz, a miket a „Brassó“-ban a
lapból olvastam, mégis bátorodom né-
hány szerény megjegyzést tenni.

Bármilyen a helyzet, annyi bizonyos-
nak látszik, hogy a brassói magyarok
elisméréssel lehet a kolozvári „Közmű-
velődés“ intézet iránt, a mely Brassónak
ismét magyar nyomdát adott és ezzel al-
pista is a magyar lapnak. Hogy a dolg
nem sikerült a szándék szerint, az talán
egy kissé a brassóiak is mult. De most
sem közönséges sem szemrehányással nem
lehet übölni; haladéktalanul meg kell
állapítani, mi a teendő, s aztán íziben
munkához!

Nekem is volna néhány igénytelen ja-
vaslatom, ha rossz néven nem vennék:

1) Nemcsak a magyar lapnak, hanem
az egész köz- és kultúrelémet igen jelen-
tős alapja és tudás instruktora a magyar
nyomda. Ezt tehát okvetlenül fenn kell
tartani. Álljanak össze a „Közművelődés“
brassói részvényesei s válassz meg a tár-

saságától a brassói nyomdát, alakuljanak
önálló konzorciumnak, egységesnek his-
maguk s a nyomda felszerelést 150 frt
értékű részvénynek kamatja fejében a
„Brassó“ lapra, a kisebb-nagyobb ösze-
gek árnyasok rekonzerelődnének. A lap
tulajdonjoga a konzorciumé volna.

2. A brassói magyar választók intés
bizottsága vállalkozik a lap szellemi vezé-
rése, azt organismus fogadván. E bi-
zottság jelölti ki a felelős szerkesztőt, küld
ki felügyelő bizottságot stb.

3. A szerkesztő legyen lehetőleg
brassói ember, független polgár. Egy ma-
gyar irodájú brassói magyar ügyvédre
nézve a legkezebb ambítió tárgya lehetne a
lap szerkesztése. Nem látszik kivánatosnak,
hogy e célra idegen ember, n. i. kenyér-
journalista importáltsék Brassóba. De
szükséges, hogy ott minden tollfogató ma-
gyar ember támogassa a magyar lapot.
Ha e tekintetben mindenki megtenné kö-
telességét, vajnai kevés munka esnék egyre-
gyre, s a lap mégis a leg-ugasabb szín-
vonallal maradtatna.

Az egyes miniszteriumok, magas egy-
házi főnökségek stb. megértéknek brassói
titvisztelőkkel és közszékekkel, hogy szí-
vesen látják a brassói magyar lap támogat-
ását. Merném állítani, hogy ez döntően
biztosítaná a lapnak, kívált szellemi ré-
szét.

5. A kormány tisztelesség szubventiói,
pl. egy 1000 forint alatt a szerkesztés.
Bármilyen politikájú és pártállású, par-
lamentáris magyar kormányának kötelessége,
az országunk e mondhatni legnagyobb po-
litikai fontosságon helyén gondoskodni a
magyar érdekek kiváló publicisztikai köz-
viseléséről, s viszont Brassóban a magyar
lap bármely parlamentáris magyar kor-
mányára bátran támaszkodhatik, anélkül
azonban, hogy szélső pártállású foglaln el.
Ezt a kormány kívánja töl, mert
abban, a mi egy brassói magyar lapnak
lényeges és föltétlenül és programja,
egyet kell érteni minden hazafás pártnak,
sőt minden igaz józan hazafának: az E.
M. K. E. is tehetne valamit a brassói
magyar lap érdekében.

6. A nyomda mint kiadó, megfelelő
összegegel, pl. szintén 1000 forint jár a
szerkesztés költségéhez.

7. Brassó, Fogaras és Szebenmegye
hivatalosok támogatása a lapot, pl. minden
hivatalos hirdetést abban tétetne közzé.
oda hatna, hogy a közszékek megrendeljei se-
lga. Igaz ugyan, hogy Brassómege maga elég
nagy működési területet adna a lapnak, de
tekinve azt, hogy a másik két megye
magyar lap nélkül van, hogy állapítanak a
brassóiakhoz állanak legközelebb, hogy ér-
dekeiket kielégítően szolgálhatná a brassói
lap, hogy s támogatásukra ennek egyelőre
szüksége is volna, helyesnek látszik, hogy
határozzák a brassói lap, arra a két me-
gyére is kiterjesztése.

8. A „Brassó“ mostani terjedelmé-

nek felvétel napj láppá válnék. Ez elen-
gedhetlen feltétele a lap nagyobb fel-
üldetnek, hatása fokozásának és annak,
hogy a más két nyelven megjelenő lapok-
kal sikeresen versengessen. Ez állapí-
tású alig járja lényegesebb költségzsztap-
rodással, a postabédjegy öblétlen, a mi
példáynkat egy ére mintegy 150 k.
Ezek szerint a napi lap évi előfizetési ára
8 forintra volna tehető. Kétségtelen, hogy
ily olcsó ár mellett rendkívül növekednek
az előfizetők száma.

9. A napi lapná vált „Brassó“-nak
az ország világkiterjedtebb dolgai mellett
helyi, illetve vidéki ügyekkel kell fogla-
kolnia, meg pedig nemcsak a politikai és
közélet eseményeivel, hanem a hatásköré-
be vont vidékek történelmi, természet-
tudományi, föld- és néprajzi állapotaitval,
különbön a testvérepek és a szomszéd or-
szág iránti viszonyait is. De nemcsak
felismerésen bírálata és előléte, hanem
behatású ismeretve és méltatva. Azt hi-
szem, hogy az ilyen irányú és tartalma
nap és évekig körben is érdeklődést kel-
tené a tágabb társadalmas is találina.
Bíznony előzetes, pl. épen az utób em-
léltet témára nézve pedig előzetes for-
rás és országos tekintély lehetne.

10. A költségvetés napja: szerkesz-
tésre 2000 Ft. Ez nagyon kevésk összeg-
de e tételnek számba vethetők a 3. és 4.
alatt felhozottak. Bevétel: 500 előfizet-
4000 frt, hirdetés stb. 2500 frt, a rész-
vényeknek lapnál fizetett kamatai 500
7000 frt. Kiadás: szerkesztésre 1000 frt,
postabédjegy 1500 frt, nyomdai költség
4500 frt. Ez utóbbi tétel is csekély, egy
száma alig jutna 10 k. de a kiadó nyom-
da a lapból nem is felt kell hasznót
huznia.

Ennyit tartottam egyelőre előadhatónak,
ha a terv vagy részleg diszkréltatónak
mutatkoznak, később fogok megyek
belső a részletek megbeszérése. Ez ha
sikerülne így értelmenbe a rendszeré,
a brassói magyar napi lap egy szerény
munkásra számíthat — — — bennem is.
B u d a p e s t, 1892. nov. 9-én.
Nonquis.

Iparkamarai közgyűlés.

Maros-Vásárhely, 1892. nov. 8.

A maros-vásárhelyi kereskedelmi és ipar-
kamara T a u s z i k B. Hugó előnölkölet által
kölye 6-5-én teljes naptár tartott. Az előnk
közbeszéd a kamara iránmal vetés tudomá-
sai nagyszámúlag kereskedelmangyri minis-
ter urnak ama kijelentését, miszerint a mi-
nister a maga részéről is kívánatosnak tartja,
hogy Parajd, Szatvák és Korond községeiben
távira hivatalok állítsanak föl, ez azonban
csak egy új távira vonalnak Marosvásárhely
és Brassó között létesítése által történhetne
meg. Ez idő szerint azonban, minthogy e ro-
nát körülbelül 18.000 forintba kerül, a mi-
nister ur ez ügyben előlegesen nem ha-
tározhatott, de a kérdéses vonalnak csak köz-
vetlen föl, melyek központjának lesznek, mi-

helyt, a költségvetés a fedezetet megszerezheti
A es, a k. közs. házszer tartománybeli
szükségleteinek biztosítása végett tartandó ver-
segtárgyalásokra a kamara részéről megbizot-
talni Petefei Márton és SchwarzZsigmond lat-
tagok választanak meg. A kamara titvisztelői
közlétsé száma n y u g d i z a b a l l y z a t o t
szólítja, a nyugdíj alap javára 10.000 forint
szavazott meg, mely összegnek a kamara által
teremtő díjat, a vándorít feladatok egy
részt, minden évről a sársámsáns jóváha-
gyása után e ezírá közzé. Ezen kívül a ka-
mara a titvisztelői díszetek 8%-ával járul
évről az alaphoz.

Az 1893-ik évi költségvetést a kamara
7877 frt. 93 k. bevételben és 7810 forint
kiadásban állapította meg.

Az ügyrend és a szolgálati szabályzat
módosításán, a kamara ez utóbbi szabályzat
módosításán javaslata hirt, hogy a kamara
jegyétve másodikkal, a kamara irnoks pedig
irodatisztai címek ruhátsák föl.

Az előnévké előterjesztése levezet tá-
gokul megválasztottak Marosvásárhelyről: Ge-
rőh Béla polgármester és Boldogai János ev.
Ar. Gyurcsák és a szolgálati titvisztelő: Gidófalvi István k. község; Csákszeredéről:
T. Nagy Imre gazdasági előadó; Kézd-
vásárhelyről: Dobos János rendfőkapitány
és lapserkeztő; Sapai-Szentgyörgyről: Malik
József leányiskola igazgató és lapserkeztő;
Székely Udvarhelyről: Sándor Mózes k. tan-
felügyelő és Solyomay Endra tanár; Székely-
késztől: Borbély Samuul tanfelügyelő
igazgató és Gámsor Gáspár tanár, a szöv-
létsé gondnokai.

Végre a kamara a Baross-szörny létesí-
tésre egyelőre 100 forintot szavazott meg a
saját pénztárából, azon kívül a korlieben ér-
deklők megismelt indított meg a szobor-alap
gyarapítása céljából.

Tanügy.

A szemeszegei hírv. tanfelügyelő közgyűlése,
a fennvezetett tanfelügyelőt ki 5-6-én
tartotta meg az évi rendes közgyűlést a n-
szemesi általi iskola helyiségében. A közgyű-
lésen jelen volt a megyei tanfelügyelő is és
nagyszámú jelenlévők. Tízgyorvornának elő-
ponját követe Bod Péter testületi elnöknek
igen szép és tanulságos megbeszélés kezdte,
melyet a közgyűlés teljes díjnyelvése fogadtat
és a beszédnek egész terjedelmében való
könyvbe iktatását határozta; egyezsereim
felkérte előnök, hogy a beszédében kifejtett
általános érdekt kérdéseinek mind nagyobb
körben való ismertetése céljából, azt valmely
tanügyi lapban közölve szívesen névelkedjék.
Aztán Stark János test. községéről olvasott föl
a testület választmányának előző közléseiről
szó tikkat jelentését, mit a közgyűlés dicső-
tásról vett s a gondos szerkesztésről közö-
nözött szavazott. Ezt követően Petefei Benedek
szakadást államt ki-tervezett „Szolid bánd.
munka“-ról írt felolvasása. Már előre előnk-
érdeklődés volt a közgyűlés tagjai közt
ezen felolvasás iránt, mely felolvasásnak több
emberek közöt tartozik, ki a mellett, hogy
a hasznát az érdekesek egyetelműen tudják,
még oly felkönyöz és zamatos nyelvezettel is
bír, melyet csak gyákrólított és tehetséges
tárcanórák tapasztalhatnak. Hiszem is, hogy
ha munkájának ez irányban is hasznosítani:
szép eredményt érthető el. És Petefei ur az
alkalmank is megköszönte a közgyűlést, miszt
is a közgyűlés elismerő köszönetét fejezte ki

